

Više od tri tisuće roditelja djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom i njihovih obitelji te naši sugrađani dobre volje i inkluzivnog duha koji podupiru sustavno rješavanje brojnih problema na koje svakodnevno nailaze gore navedene društvene skupine, organizirani u Facebook grupu "Pomozimo djeci s invaliditetom", povodom mirnih prosvjednih okupljanja i inkluzivnih druženja u Zagrebu, Splitu, Osijeku, Varaždinu i Dubrovniku, upućuju ovaj

PROGLAS

Delegaciji Europske unije u Republici Hrvatskoj, na čelu s Njegovom Ekscelencijom gospodinom Paulom Vandorenom, apelirajući na podršku pri sustavnom rješavanju sljedećih problema na koje smo u više navrata upozorili Vladu Republike Hrvatske, a na koje svakodnevno nailaze djeca s teškoćama u razvoju, osobe s invaliditetom te njihove obitelji:

- I. najveći zahtjev naše grupe je sustavna senzibilizacija šire društvene zajednice prema djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom. Neophodno je da šira društvena zajednica što prije uvidi naše probleme s kojima se svakodnevno borimo, ali i potencijale koje svaki pojedinac krije u sebi, pa tako i djeca s teškoćama u razvoju tj. osobe s invaliditetom;
- II. djeci s teškoćama u razvoju potrebno je omogućiti ranu tj. pravovremenu dijagnostiku na temelju koje će se bazirati i rana rehabilitacija. RH treba više rehabilitacijskih centara u svim krajevima zemlje, više stručnjaka rehabilitacijskog i srodnih profila, te dostupnije preventivne i rehabilitacijske programe koje prvenstveno treba provoditi država, a ne organizacije civilnog društva;
- III. nužna je hitna prilagodba svih državnih i javnih objekata, na poseban način odgojno – obrazovnih ustanova tj. omogućavanje dostupnosti svih državnih i javnih ustanova RH - e i njihovih sadržaja djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom;
- IV. potrebno je svim predškolcima i učenicima s teškoćama u razvoju te učenicima i studentima s invaliditetom osigurati neophodnu odgojno - obrazovnu podršku od strane suradnika u nastavi (pomoćnika i prevoditelja) te definirati

izvore financiranja istih. Odgoj i obrazovanje djece s teškoćama u razvoju potrebno je ranije ciljano usmjeravati. Smisao obrazovanja treba biti zapošljivost. Sve odgojno – obrazovne ustanove trebaju imati najmanje jednog edukacijsko – rehabilitacijskog stručnjaka, a svi polaznici učiteljskih i profesorskih fakulteta u RH trebaju dobiti veću razinu teoretskog i praktičnog znanja iz područja edukacijske inkluzije djece s teškoćama u razvoju i mladih s invaliditetom;

- v. Država i gospodarstvo se moraju pobrinuti da ostvare razumne prilagodbe vezane za zaposlenje osoba s invaliditetom, te da bi se zaštitila prava takvih pojedinaca u svim aspektima zaposlenja. Među nužnim promjenama naglasak treba biti stavljen na restrukturiranje poslova, prilagodbu radnih mjesta i prostora te nabavu i prilagodbu opreme za rad. Potrebno je osigurati klizno i skraćeno radno vrijeme, plaće, olakšice i naknade za smanjenu učinkovitost. Također, institucije vlasti, koje uključuju organe državne, regionalne (područne) i lokalne uprave, ne smiju uskratiti osobama s invaliditetom zaposlenje u tvrtkama koje su djelom ili potpuno u njihovom vlasništvu. Osobama s invaliditetom mora biti omogućeno sudjelovanje u svim programima i aktivnostima, kao i mogućnost odlučivanja o raspodjeli i korištenju sredstava koja su namijenjena njihovim potrebama;
- vi. potrebno je pokrenuti sustavnu deinstitutionalizaciju te osobama s teškoćama omogućiti život u manjim stambenim zajednicama kako priliči inkluzivnim uvjetima suvremenog vremena, u skladu s praksom i pozitivnim iskustvima razvijenih zemalja;
- vii. djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom potrebno je osigurati sudjelovanje u svim društvenim sadržajima kao promatrač, sudionik ili organizator. Kulturni, sportski, obrazovni, znanstveni, politički i vjerski sadržaji moraju biti pristupačni djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom na svim razinama i u svim situacijama. Oni moraju biti u poziciji kao i ostale populacije građana kako bi uspjeli promovirati vlastite talente. Društveni život mora i osobama s invaliditetom omogućiti razbibrigu bez obzira na vrstu i težinu izazova koje pred njih stavlja invalidnost;

- VIII. djeca s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom često su vezani za jedno mjesto. Zbog toga zahtijevamo veću mobilnost djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom kroz omogućavanje što povoljnijeg i izvedbeno dostupnijeg javnog prijevoza, te rasterećenje pri nabavci osobnog prijevoznog sredstva;
- IX. zahtijevamo da se riješe nebrojeni problemi vezani za postupke odobravanja i financiranja ortopedskih i svih drugih pomagala neophodnih za funkcioniranje djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom. Liste pomagala potrebno je nadopuniti suvremenim, neophodnim pomagalima za pojedine vrste teškoća tj. invaliditeta, na poseban način pomagalima namijenjenima djeci. Postupke od strane HZZO, kada je u pitanju odobravanje pomagala, potrebno je jasno definirati, te ih u odnosu na krajnje korisnike usluga ujednačiti u cijeloj RH, što sada nije slučaj. Također je nužna veća i lakša tj. besplatna dostupnost nekih lijekova;
- X. roditelji njegovatelji brižno pružaju neophodnu njegu svojoj djeci za sramotne iznose naknada. Isto to čine i njegovatelji svih osoba s invaliditetom. Naime, naknada roditelju njegovatelju / njegovatelju manja je od 5 kn po satu. Taj se problem treba žurno rješavati, te se roditeljima njegovateljima / njegovateljima treba osigurati prihvatljiva naknada dostojna čovjeka (u razini naknade njegovateljima ratnih vojnih invalida). S obzirom na uštede koje sustav ostvaruje zahvaljujući angažmanu roditelja tj. izbjegavanjem smještanja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u posebne ustanove, što državu u konačnici košta nebrojeno puta više od izdvajanja za njegu od strane roditelja njegovatelja / njegovatelja, smatramo da postoji dovoljno prostora za povećanje cijene sata naknade.
- XI. nužno je u većoj mjeri podupirati jednoroditeljske obitelji s djecom s teškoćama u razvoju te obitelji s više djece s teškoćama u razvoju, kao i unaprijediti položaj i prava umirovljenih osoba s invaliditetom.

U Zagrebu, 11. svibnja 2013. god.

“Pomozimo djeci s invaliditetom“
Facebook grupa roditelja djece s teškoćama u razvoju